

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 32

DOM
2015-11-17
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
17051-15

KONKURRENSVERKET	
2015-11-18	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SÖKANDE

Rullarnas Personliga Assistans AB, 556920-1022

Ombud: Advokat PeO Dungal
Advokatfirman Dungal AB
Box 120
685 23 Torsby

MOTPART

Nacka kommun
131 81 Nacka

SAKEN

Ansökan om rättelse enligt lagen om valfrihetssystem

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Rullarnas Personliga Assistans AB:s ansökan om rättelse.

Dok.Id 670780

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post:

forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax

08-561 680 01

Expeditionstid

måndag – fredag

08:00-16:30

BAKGRUND

Nacka kommun (kommunen) upphandlar ledsagarservice och avlösarservice enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt avlösning enligt socialtjänstlagen (2001:453, SoL) för barn och ungdomar genom tillämpning av lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Rullarnas Personliga Assistans AB (Rullarnas) har ansökt om att få delta i valfrihetssystemet.

Kommunen beslutade den 23 juli 2015 att inte godkänna Rullarnas ansökan. Som skäl för beslutet angavs bl.a. följande. Rullarnas ansökan uppfyller inte villkoret i valfrihetssystemet om att det ska finnas en verksamhetsansvarig med minst två års eftergymnasial vård- och omsorgsutbildning.

YRKANDEN M.M.

Rullarnas ansöker om rättelse och yrkar att bolaget ska godkännas som utförare i det aktuella valfrihetssystemet. Till stöd för sin talan anför Rullarnas bl.a. följande. Kommunen har ställt upp ett villkor för adekvat kompetens innebärande att den verksamhetsansvarige som utövar den dagliga ledningen har minst två års eftergymnasial vård- och omsorgsutbildning. Genom att Rullarnas inte uppfyller detta krav får det antas att kommunen anser att Rullarnas saknar adekvat kompetens.

Rullarnas har verkat under elva år och har cirka 250 anställda, huvudsakligen personliga assistenter, en tjänst som kräver betydligt mer av tillhandahållaren än tillhandahållande av ledsagar- och avlösarservice. Rullarnas är godkänt av Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO), ett statligt organ som spänner över hela Sverige. IVO har i och för sig ett krav liknande det kommunen har ställt upp, men har i sitt godkännande av Rullarnas ansett att Rullarnas erfarenhet uppväger bristen på formell kompetens. Rullarnas har också godkännanden från flera andra kommuner.

Det är oklart vad kommunen avser med "verksamhetsansvarig som utövar den dagliga ledningen". Det torde vara bolagets VD eller den person som ska ansvara för tjänsten i Nacka kommun. Rullarnas VD har arbetat och utövat daglig ledning med personlig assistans och ledsagarservice under elva år. Den för Nacka verksamhetsansvarige har arbetat med dessa verksamheter under cirka 33 år. Han har utbildat ledsagare, varit förbundskapten för handikapplandslaget under drygt 30 år och arbetat som lärare på barn- och fritidslinjen med särskild inriktning på omsorg av handikappade.

Det är rimligt att ställa kunskaps- och kompetenskrav på någon som ska utöva en viss verksamhet. Om ett kunskapskrav bokstavstolkas innebär det dock att varje alternativ att visa erforderlig kunskap och kompetens utesluts. I LOV anges att den upphandlande myndigheten ska följa de grundläggande EU-rättsliga principerna för offentlig upphandling, bl.a. proportionalitetsprincipen. Det strider mot proportionalitetskravet att begränsa möjligheten att visa erforderlig kunskap och kompetens på det sätt kommunen har gjort i det aktuella valfrihetssystemet. Uteslutande av fullt kompetenta företag begränsar även kundvalet för ledsagar- och avlösarservice, till nackdel för de som behöver denna service. Ur rättstillämpningssynpunkt är det också viktigt att bedömningar görs någorlunda lika över hela landet. IVO:s bedömning borde här kunna vara till ledning även när kommuner ställer upp villkor.

Rullarnas anser att dess verksamhetsansvarige har den kunskap och adekvata kompetens som rimligen kan krävas för att Rullarnas ska bli godkänt som anordnare av ledsagar- och avlösarservice i Nacka kommun. Det aktuella villkoret strider på grund av sin snäva skrivning mot proportionalitetsprincipen. Problemet skulle kunna lösas genom att efter första punkten i villkoret lägga till exempelvis "eller motsvarande kunskaper erhållna på annat sätt".

Kommunen bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Rullarnas ansökan uppfyller inte de specifika auktorisationsvillkor som finns i punkt 13 i förfrågningsunderlaget. Den som ska uppfylla kompetenskraven är den person som utövar den dagliga ledningen över verksamheten. I förevarande fall bedömer kommunen att det verkar vara den person som anges som ansvarig för tjänsten i kommunen. Varken denna person eller Rullarnas VD uppfyller dock kravet i den första punkten i punkt 13, d.v.s. att den verksamhetsansvarige ska ha minst två års eftergymnasial vård- och omsorgsutbildning. Undantag kan inte medges från den kravspecifikation som fastställts av kommunfullmäktige med hänsyn till principen om likabehandling i LOV. Det aktuella villkoret är vidare förenligt med LOV.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Den upphandlande myndigheten ska enligt 1 kap. 2 § LOV behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt iaktta principerna om öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet när den tillämpar valfrihetssystem.

Av 10 kap. 2 § LOV följer att om den upphandlande myndigheten brutit mot någon bestämmelse i lagen och detta medfört att en leverantör lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta om att den upphandlande myndigheten ska vidta rättelse.

Enligt punkt 13 i förfrågningsunderlaget i valfrihetssystemet ställs följande specifika auktorisationsvillkor på verksamhetsansvarig och ledning.

- ”Adekvat kompetens för den som utövar den dagliga ledningen av verksamheten innebär att det ska finnas en verksamhetsansvarig med minst
- två års eftergymnasial vård- och omsorgsutbildning (högskoleutbildning alternativt yrkeshögskoleexamen 400 yrkeshögskolepoäng)
- två års praktisk erfarenhet av arbete på heltid under de senaste 10 åren inom omsorger om personer med funktionsnedsättning

- två års erfarenhet av arbetsledning med ansvar för personal och drift
Verksamhetsansvarig ska behärska det svenska språket i tal och skrift.
Utbildningar genomförda i ett annat land än Sverige, ska valideras.
Valideringen sker av Universitets- och Högskolerådet.
Anordnaren ska anmäla vem som ersätter verksamhetsansvarig vid frånvaro,
t.ex. vid längre semester eller sjukskrivning.”

Det är ostridigt i målet att Rullarnas anbud inte uppfyller kravet på att erbjuda en verksamhetsansvarig som har två års eftergymnasial vård- och omsorgsutbildning. Rullarnas har dock gjort gällande att detta krav är oproportionerligt och att dess verksamhetsansvarige har förvärvat motsvarande adekvat kompetens genom lång arbetslivserfarenhet i branschen.

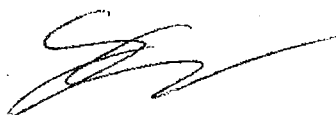
I förarbetena till LOV (prop. 2008/09:29) anges bl.a. följande. Av förfrågningsunderlaget ska framgå alla de krav som leverantören ska uppfylla för att bli godkänd och få teckna kontrakt. Att kraven ska vara proportionerliga och relevanta i förhållande till de mål som eftersträvas följer bl.a. av 1 kap. 2 §. Eftersom tjänsternas art och omfattning kan variera kan det inte av LOV framgå vilka krav som ska ställas. I sin verksamhet ska kommuner och landsting beakta allas likhet inför lagen samt iaktta saklighet och opartiskhet. De får inte sätta upp några osakliga krav som inte står i proportion till ändamålet och som skulle innebära att leverantörer behandlas olika. Det finns dock inget som hindrar att de upphandlande myndigheterna sätter upp rimliga och motiverade krav som gäller samtliga leverantörer (s. 71). Att all verksamhet tillhandahåller vård, stöd och omsorg av god kvalitet är mycket viktigt. Den verksamhetsansvariga nämnden har ett ansvar för att all verksamhet bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt och att de föreskrifter som gäller för verksamheten följs (s. 73). Proportionalitetsprincipen förutsätter att alla krav som ställs i förfrågningsunderlaget ska vara rimliga i förhållande till de mål som eftersträvas. Tjänstens art och omfattning kan variera från ett

valfrihetssystem till ett annat och därför bör även kraven som ställs variera (s. 62).

Kommunen har ställt krav på att den verksamhetsansvarige avseende de i valfrihetssystemet aktuella tjänsterna, ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS samt avlösning enligt SoL för barn och ungdomar, ska ha två års eftergymnasial vård- och omsorgsutbildning. Förvaltningsrätten anser att det är befogat med ett krav på den verksamhetsansvariges utbildning för att garantera kvaliteten i verksamheten. Kravet framstår som rimligt och motiverat och står i proportion till ändamålet. Omständigheten att IVO har godkänt Rullarnas som anordnare av personlig assistans eller att Rullarnas har godkänts i andra valfrihetssystem i andra kommuner medför inte att det aktuella kravet i det nu aktuella valfrihetssystemet är oproportionerligt. Enligt förvaltningsrättens uppfattning är det därmed förenligt med LOV att i det aktuella valfrihetssystemet ställa krav på att den verksamhetsansvarige har minst två års eftergymnasial vård- och omsorgsutbildning. Eftersom Rullarnas inte uppfyller kravet har kommunen haft skäl att inte godkänna bolagets ansökan om deltagande i valfrihetssystemet. Ansökan om rättelse av kommunens beslut ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A).

Jonas Sunding
Förvaltningsrättsfiskal

Föredragande har varit Cecilia Larsson.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en-part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högsta rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. This is essential for ensuring the integrity of the financial data and for providing a clear audit trail.

2. The second part of the document outlines the various methods used to collect and analyze data. These methods include direct observation, interviews, and the use of statistical models to identify trends and patterns in the data.

3. The third part of the document describes the results of the data analysis. It shows that there is a significant correlation between the variables being studied, and that the data supports the hypotheses that were tested.

4. Finally, the document concludes with a discussion of the implications of the findings. It suggests that the results have important implications for the field of study and that further research is needed to explore these findings in more detail.